

De keizersnede

U wordt binnenkort opgenomen op de afdeling Meander Moeder Kind voor een keizersnede. Er is met u een datum afgesproken. U wordt een dag van tevoren door onze secretaresse gebeld voor de exacte tijd van de keizersnede.

De keizersnede is een operatie waarbij het kind via de buikwand ter wereld komt. De ingreep wordt verricht door een gynaecoloog. Deze arts is gespecialiseerd in zwangerschap, de bevalling en vrouwenziekten.

Uw arts of specialist heeft u ongetwijfeld al de nodige informatie gegeven over de keizersnede. In deze folder kunt u de belangrijkste zaken nog eens rustig nalezen. Het is goed daarbij te bedenken dat het gaat om algemene informatie: omstandigheden en ervaringen kunnen van patiënt tot patiënt verschillen. We vertellen u aan welke zaken u moet denken en hoe u zich voorbereidt op de keizersnede. U kunt ook lezen wat de keizersnede inhoudt en welke stappen nadien van belang (kunnen) zijn.

Waarom wordt u opgenomen?

Uw gynaecoloog heeft in overleg met u en uw partner besloten dat er een reden is om een keizersnede uit te voeren. Een keizersnede duurt ongeveer 45 minuten, soms langer, soms korter. De gynaecoloog adviseert alleen een keizersnede als een bevalling via de vagina niet mogelijk is of te grote risico's met zich meebrengt voor u, uw kind of beiden. Omdat bij een keizersnede complicaties kunnen optreden, wordt de operatie alleen uitgevoerd als er een goede reden voor is. Soms blijkt tijdens de zwangerschap al dat een keizersnede nodig is, bijvoorbeeld als de placenta voor de baarmoedermond ligt. In deze gevallen spreekt men van een geplande keizersnede. Soms wordt tijdens de bevalling duidelijk dat een keizersnede nodig is. De meest voorkomende reden daarvoor is het niet vorderen van de ontsluiting tijdens de bevalling. In dit geval zal de gynaecoloog ervoor kiezen om een keizersnede uit te voeren. Dit zal in overleg gaan met u en uw partner.

Wat neemt u mee naar het ziekenhuis?

- Uw zorgverzekeringbewijs.
- Uw identiteitsbewijs (paspoort, identiteitskaart of rijbewijs).
- Een actuele lijst van medicijnen die u regelmatig slikt met daarbij de originele verpakking van de medicijnen.
- Iets om de wachttijd voor de keizersnede mee door te komen zoals een boek, puzzelboekje of een tablet.
- Nachtkleding, kamerjas, pantoffels, slippers.
- Extra ondergoed, netbroekjes uit het kraampakket en een steungevende (voedings)bh.
- Toiletartikelen (wij zorgen voor handdoeken, washandjes en beddengoed).
- Kleding voor u en uw kind als u weer naar huis gaat.
- Autostoeltje (oefen van tevoren thuis met de bevestiging van het zitje in uw auto).

Waar meldt u zich bij een geplande keizersnede?

Op de afgesproken datum en tijd meldt u zich bij de receptie van de afdeling Meander Moeder Kind. U gaat via lift B naar de 1e verdieping van het ziekenhuis aan de Maatweg 3 in Amersfoort. Dit is de afdeling B1.

www.meandermc.nl
mijn.meandermc.nl

Meander Medisch Centrum
Maatweg 3
3813 TZ Amersfoort

Locatie Baarn
Molenweg 2
3743 CM Baarn

Locatie Barneveld
(Medisch Centrum de Burgt)
Nederwoudseweg 17
3772 TD Barneveld

Locatie Bunschoten
(Gezondheidscentrum Scala Medica)
Chopinstraat 2D
3752 HR Bunschoten-Spakenburg

Locatie Leusden
(Medisch Centrum de Mulderij)
De Mulderij 2
3831 NV Leusden

Locatie Nijkerk
(De Nije Veste)
Oranjelaan 104
3862 CX Nijkerk

Postadres:
Postbus 1502
3800 BM Amersfoort

Telefoonnummers:
Algemeen: 033 – 850 50 50
Afspraken: 033 – 850 60 70

KvK Gooi en Eemland:
32082917

Als u om dringende redenen verhinderd bent, geeft u dit dan zo snel mogelijk telefonisch door aan de afdelingssecretaresse van de afdeling Meander Moeder en Kind, bereikbaar via het algemene nummer 033 - 850 50 50.

Heeft u voor de geplande datum van de keizersnede vragen of heeft u het idee dat de bevalling begint, belt u dan met ons spoednummer **033 - 850 48 48**.

Hoe weet u of de bevalling begint?

- U heeft regelmatige weeën, dat betekent dat uw buik elke 5 minuten hard en pijnlijk wordt.
- U verliest vocht, met of zonder weeën.
- U verliest helderrood bloed.

Bel ook met het spoednummer als:

- u voelt dat uw kind helemaal niet of minder dan normaal beweegt.
- u ongerust bent.

Belt u dan met het **spoednummer** van de afdeling Meander Moeder Kind. De afdeling is alle dagen, dag en nacht bereikbaar op een rechtstreeks telefoonnummer: **033 - 850 48 48**.

Hoe bereidt u zich voor op de keizersnede?

Medicijnen

Als u medicijnen gebruikt, kunt u die voor de keizersnede gewoon innemen tenzij de anesthesist aangeeft om te stoppen met de medicijnen.

Vorbereidend onderzoek

Voorafgaand aan de ingreep is het noodzakelijk dat u bloed laat prikken. U laat dit maximaal 3 dagen voor uw operatie doen bij het laboratorium in het ziekenhuis. Hiervoor heeft u een formulier meegekregen.

Eten/drinken

Voor de ingreep mag u niets meer eten of drinken, afhankelijk van de tijd waarop de keizersnede gepland is.

- Is de keizersnede vóór 12:00 uur 's ochtends gepland, dan mag u vanaf 24:00 uur niets meer eten en geen ontbijt nemen. U mag wel tot 2 uur voor de opname heldere vloeistoffen drinken. Hiermee bedoelen we water, thee of koffie zonder melk en vruchtensap zonder vruchtvlees.
- Is de keizersnede na 12:00 uur 's middags gepland, dan mag u om 7:00 uur nog een licht ontbijt nemen zoals een cracker of beschuit met jam of suiker en mag u tot 2 uur voor de opname nog heldere vloeistoffen zoals water, thee of koffie zonder melk en vruchtensap zonder vruchtvlees drinken.

Persoonlijke verzorging

Wij adviseren u de avond of ochtend voor de operatie te douchen, uw haren te wassen, uw nagels kort te knippen en nagellak te verwijderen. Gebruikt u liever geen bodylotion of crèmes voor de operatie.

Melden bijzonderheden

Meld het bij de zorgverlener die de keizersnede verricht als:

- u een pacemaker heeft
- u bepaalde allergieën heeft
- u medicijnen gebruikt
- u twijfelt of iets van belang is voor de operatie

Hoe gaat de opname bij een keizersnede in zijn werk?

Vorbereiding op de afdeling

U meldt zich 3 uur vóór de geplande tijd voor de keizersnede op B1, afdeling Meander Moeder Kind. Zie voor meer informatie over de afdeling de folder 'de afdeling Moeder Kind' op onze site www.meandermoederkind.nl/patiënteninformatie.

- Bij binnenkomst zal de verpleegkundige eerst een hartfilmpje (CTG) maken van uw kind om te kijken hoe de conditie van het kind is. Daarna krijgt u indien nodig een echo om te beoordelen hoe de ligging van uw kind is.
- U krijgt een operatiehemd aan en u verwijdert uw sieraden, piercings, haarspelden en make-up. Ook mag u uw onderbroek en uw bh uitdoen en uw tanden poetsen.
- Draagt u contactlenzen? Verwijdert u dan uw harde contactlenzen. Zachte contactlenzen of een bril zijn wel toegestaan tijdens de operatie.
- De verpleegkundige brengt een blaaskatheter bij u in. Dit geeft even een onprettig gevoel. Probeer te ontspannen, dan heeft u er het minste last van. Een blaaskatheter is een klein soepel slangetje waaraan een zakje zit. Uw plas wordt daarin opgevangen. Dit is nodig omdat de blaas voor de operatie leeg moet zijn.
- De verpleegkundige brengt u naar de voorbereidingskamer voor de operatie, waar u een infuus krijgt. Dit is een slangetje dat de verpleegkundige inbrengt in uw bloedvat. Het infuus is nodig om medicijnen en eventueel vloeistoffen te kunnen toedienen voor, tijdens en na de keizersnede.
- Daarna wordt u van de voorbereidingskamer naar de operatiekamer gebracht.

Verdoving

Meestal krijgt u bij een keizersnede een ruggenprik. Heel af en toe wordt gekozen voor een narcose. Aangezien dit meer risico's heeft voor uw kind, wordt dit slechts zelden gedaan. Bij een ruggenprik spuit de anesthesist verdovende vloeistof tussen de ruggenwervels. Meestal wordt de huid eerst plaatselijk verdoofd. Vaak voelt u de ruggenprik zelf nauwelijks meer. Al snel worden uw onderlichaam en benen gevoelloos. Soms bent u kortdurend wat misselijk als gevolg van een bloeddrukdaling.

Bij een ruggenprik maakt u de geboorte van uw kind bewust mee en al tijdens de operatie kunt u uw kind zien, horen en aanraken. Het is mogelijk om via een kijkvenster in het operatiedoek mee te kijken met de operatie. Door het meekijken kunt u het eerste moment met uw kind nog beter beleven. Dit zal de binding tussen ouders en kind nog meer bevorderen. Daarnaast is het mogelijk om uw kind gelijk bij u op de borst te leggen, als de conditie van u en uw kind dit toelaten. Zie hiervoor het stukje 'huid op huid sectio'.

U hebt tijdens de operatie geen pijn. Wel voelt u soms dat er getrokken wordt of op de buik wordt geduwd. Een enkele keer reikt de verdoving iets hoger dan alleen uw onderlichaam. Het lijkt dan of ademen moeilijk gaat. Dit is vervelend, maar het kan geen kwaad.

Bij een narcose slaapt u tijdens de keizersnede. De narcose wordt zo gegeven dat het kind zo weinig mogelijk medicijnen via de placenta binnen krijgt. De medicijnen voor de narcose worden via een infuus ingespoten. Terwijl u slaapt, krijgt u een buisje in uw luchtpijp voor de beademing. U voelt geen pijn en wordt wakker als de operatie klaar is en uw kind en de placenta geboren zijn.

De operatie

Bijna altijd maakt de gynaecoloog een 'bikinisnede', een horizontale (dwarse) snede van 10 tot 15 centimeter vlak boven het schaambeent, ongeveer rond de haargrens. Bij uitzondering wordt soms een snede van de navel naar beneden gemaakt. Na de snede in de huid, worden het vet onder de huid en een laag verstevigend bindweefsel boven de buikspieren doorgesneden.

De lange buikspieren die van de ribbenboog naar beneden lopen worden opzij geschoven en vervolgens opent de gynaecoloog de buikholt. De blaas, die voor een deel over de baarmoeder ligt, wordt losgemaakt van de baarmoeder en naar beneden geschoven. Daarna haalt de gynaecoloog meestal via een horizontale snede in de baarmoeder uw kind naar buiten. Men drukt daarbij nogal op uw buik.

Als uw kind geboren is, wordt de navelstreng doorgeknipt. Omdat alles steriel moet blijven, mag de vader dit niet zelf doen, zoals bij een 'normale' bevalling. Na het doorknippen van de navelstreng krijgt u via het infuus antibiotica en een medicijn om de baarmoeder te laten samentrekken. Als de placenta geboren is, hecht de gynaecoloog de baarmoeder en de verschillende lagen van de buikwand.

Uw partner

Uw partner mag bij de keizersnede aanwezig zijn. Het is de bedoeling dat hij pas binnenkomt als de ruggenprik klaar is en de voorbereidingen voor de operatie getroffen zijn en de operatie begint. Het is toegestaan om foto's te maken tijdens de operatie. Dit zal een verpleegkundige voor u doen.

Beeldopnames van de geboorte

Mocht u een professionele fotograaf inschakelen voor het maken van foto's, dan zijn er voorschriften vastgelegd. Voorop staat dat de keizersnede veilig verloopt. Daarom is het belangrijk dat iedereen zich houdt aan de afspraken rondom de hygiëne, veiligheid en privacy voor zowel u en uw kind, als voor de medewerkers van Meander Medisch Centrum. Wilt u hier meer over weten? Bekijk dan op onze website wat de huisregels zijn van Meander Moeder Kind voor beeldopnames bij de geboorte:
www.meandermc.nl/geboortefotografie.

'Huid op huid' sectio (natuurlijke keizersnede)

Het is in Meander Medisch Centrum ook mogelijk om een zogenaamde natuurlijke keizersnede te krijgen. Dit wordt een 'huid op huid' of gentle sectio genoemd. Hierbij blijft uw kind bij u na de keizersnede, mits de conditie van u en uw kind dit toelaten. Een natuurlijke keizersnede heeft als voordeel:

- dat vrouwen meer betrokken worden bij de ingreep.
- dat moeder en kind na de geboorte niet gescheiden worden.
- de hechting tussen moeder en kind beter tot stand komt.
- dat de borstvoeding sneller op gang komt.

Nadat uw kind ter wereld is gekomen, zal de verpleegkundige uw kind droogwrijven en zal de kinderarts uw kind onderzoeken. Als uw kind in goede conditie is, zal de kinderarts toestemming geven om uw kind bij u te houden. De verpleegkundige zal uw kind dan bloot op uw blote borst leggen en toedekken met warme doeken en een muts zodat uw kind niet te veel afkoelt. Uw kind zal dan gedurende het hechten van de keizersnede en de periode daarna op de uitslaapkamer bij u op de borst blijven liggen. U kunt zelfs al proberen uw kind aan de borst te leggen. De verpleegkundige zal u tijdens de huid op huid keizersnede begeleiden tot u op de uitslaapkamer bent.

Instructies rondom het huid-op-huidcontact:

- Het neusje van uw kind moet goed vrij liggen. Dus geen doeken over het gezichtje.
- Het hoofdje van uw kind ligt opzij, zodat het ademen niet belemmerd wordt.
- Als u moe wordt of niet lekker, dan is het verstandig dat uw partner het kind overneemt.
- Let ook altijd zelf op uw kind! Ziet uw kind blauw, lijkt het niet te ademen of is het slap, geeft u dit dan direct door aan de verpleegkundige die aanwezig is bij de keizersnede.

U blijft met uw kind en partner op de uitslaapkamer tot u stabiel genoeg bent om weer naar de afdeling te gaan. Eén van de verpleegkundigen zal u weer terugbrengen naar uw moeder-kindkamer op de afdeling Meander Moeder Kind B1. Daar wordt uw kind gewogen en gemeten en krijgt het vitamine K toegediend. Soms is het nodig dat uw kind extra zorg nodig heeft van de kinderarts. Ook dan verblijft uw kind gewoon bij u op de kamer.

Na de keizersnede

- Borstvoeding is gewoon mogelijk na een keizersnede. Wel is het bekend dat de voeding later op gang komt dan gewoonlijk, omdat uw lichaam herstelt van een operatie. Soms is er daarom bijvoeding nodig, omdat uw kind te veel is afgevallen. Dit zal altijd in overleg met u en de kinderarts gedaan worden. Meer informatie over borstvoeding leest u in de folder 'Borstvoeding geven?' Deze folder kunt u vinden op onze website: www.meandermoederkind.nl/patienteninformatie.
- Op de uitslaapkamer worden uw bloeddruk, polsslag, bloedverlies en de hoeveelheid urine regelmatig gecontroleerd. Via het infuus krijgt u vocht toegediend. Bij een ruggenprik heeft u de eerste uren na de operatie nog geen controle over uw benen. Geleidelijk krijgt u het gevoel en de kracht in uw benen terug.
- In principe mag u na een ruggenprik meteen eten. Na een narcose kunt u nog misselijk zijn.
- Ook na een keizersnede heeft u vaginaal bloedverlies, omdat het verwijderen van de placenta (nageboorte) een wond achterlaat. Dit bloedverlies kan nog tot 6 weken na de keizersnede aanhouden en zal vanzelf oud bruin en minder worden.
- Kort na de keizersnede hebt u pijn aan de wond en soms pijnlijke naweeën. Hiervoor krijgt u pijnstillers. Mocht de pijnstilling onvoldoende zijn, laat dit dan weten aan de verpleegkundige.

Verloop van de opname

Dag 1

- Dit is de dag waarop de keizersnede plaatsvindt.

Dag 2

- De eerste dag na de keizersnede wordt uw blaaskatheter verwijderd. U gaat weer zelf proberen te plassen.
- U wordt op bed gewassen of u gaat onder de douche. De pleister van de wond wordt verwijderd.
- U zult voorzichtig weer gaan beginnen met bewegen. De fysiotherapeut komt bij u langs voor adviezen rondom het bewegen na een keizersnede.
- Het infuus mag verwijderd worden als u zich weer goed voelt en de bloedsuikerslagen goed zijn.
- Om trombose te voorkomen, krijgt u eenmaal per dag een injectie in het bovenbeen met een bloedverdunnend middel (fraxiparine) tot u met ontslag gaat.
- De darmen beginnen weer te werken. De buik is dan vaak nog opgezet en u kunt pijnlijke krampen hebben. U krijgt dagelijks een zakje met poeder met laxemiddel om de darmen weer op gang te helpen.

Dag 3

- Dit is de dag van ontslag.
- U kunt uiteraard alleen met ontslag als u en uw kind in goede conditie zijn en er geen andere medische redenen zijn om opgenomen te blijven.

Bij het hechten van de huid wordt doorgaans materiaal gebruikt dat ongeveer een week na de keizersnede verwijderd mag worden. Dit wordt door de verpleegkundige in het ziekenhuis gedaan of door de verloskundige thuis.

Complicaties

Bij elke operatie is er een kleine kans op complicaties. Ernstige complicaties zijn gelukkig zeldzaam. De meest voorkomende complicaties bij een keizersnede zijn:

- **Bloedverlies.** Bij ruim bloedverlies ontstaat bloedarmoede. Niet zelden is na afloop een bloedtransfusie, een infuus met een ijzerpreparaat of ijzertabletten nodig.
- **Blaasontsteking.** Een enkele keer komt na een keizersnede een blaasontsteking voor. Dit kan komen door de blaaskatheter. Zo nodig krijgt u een antibioticum.

- Nabloeding in de buik. Een nabloeding is een zeldzame complicatie van een keizersnede. Bij een ernstig hoge bloeddruk waarbij het bloed minder goed stolt, komt een nabloeding vaker voor. Een enkele keer is een tweede operatie noodzakelijk.
- Bloeduitstorting in de wond. Een onderhuidse bloeduitstorting in de wond ontstaat doordat een bloedvatje onder de huid blijft nabloeden. De kans is hierop groter als de bloedstolling bij een keizersnede afwijkend is.
- Infectie. Een infectie van de wond komt een enkele keer voor. De kans hierop is groter bij een keizersnede na een langdurige bevalling. Om een infectie te voorkomen, krijgt u tijdens de keizersnede een antibioticum toegediend nadat uw kind geboren is.
- Trombose. Bij elke operatie en na elke bevalling is er een verhoogd risico op trombose. Om dit te voorkomen krijgt u iedere dag een prikje met een bloedverdunnend middel tot u met ontslag gaat.
- Een beschadiging van de blaas. Een beschadiging van de blaas is een zeldzame complicatie. Het is goed mogelijk een blaasbeschadiging te hechten. Wel heeft u vaak langer een blaaskatheter nodig.
- Darmen die niet goed op gang komen (ileus). Na een keizersnede moeten de darmen weer op gang komen. In zeldzame gevallen gebeurt dit niet of te traag. U kunt dan misselijk zijn en braken. Een maagsonde kan nodig zijn om vocht uit de maag af te voeren. Pas daarna komen de darmen op gang.

Met ontslag uit het ziekenhuis

Na de dag van de keizersnede blijft u in principe nog 2 nachten in het ziekenhuis. Voorwaarde voor het ontslag is wel dat uw kind en u in goede conditie zijn. Ontslag gaat altijd in overleg met uw gynaecoloog en de kinderarts.

Met ontslag

Nadat u bent hersteld van de keizersnede mag u naar huis.

- De kraamzorg zal de zorg voor u en uw kind thuis overnemen.
- Uw eigen verloskundige zal de verantwoordelijkheid voor u en uw kind van ons overnemen tijdens het kraambed. Zij zal thuis meerdere keren bij u langskomen.
- U krijgt een poliklinische afspraak mee bij een verpleegkundig specialist of de gynaecoloog die de keizersnede heeft uitgevoerd. Deze afspraak zal 6 weken na de keizersnede plaatsvinden. U kunt dan eventuele vragen over de ingreep en het verloop bespreken.

Waar moet u op letten als u weer naar huis gaat?

Het herstel na een keizersnede duurt vaak langer dan na een gewone bevalling, omdat u zowel moet herstellen van een bevalling als van een operatie. Daarom is het van belang dat zowel de kraamvrouw als de omgeving weet wat wel en niet mag.

Wat mag u wel en niet doen na een keizersnede?

Medicatie

- U mag in de dagen na het ontslag nog 4 keer per dag 1000 mg paracetamol nemen. Probeer u dit wel af te bouwen als de pijn goed houdbaar is. U kunt dit bijvoorbeeld afbouwen door 4 keer per dag 500 mg te nemen. Daarna twee keer per dag 500 mg totdat u de paracetamol niet meer nodig heeft.

Eten en drinken

- U mag gewoon eten en drinken.

Therapieën

- Na 6 weken is het goed om postnatale gymnastiek te volgen.

Leefregels

- Probeer niet te lang stil te staan (is te belastend voor de buikspieren / wond). Lopen is beter.
- De eerste 2 weken rustig aan doen en hierna uw activiteiten weer rustig opbouwen. Dit geldt ook voor fietsen en wandelen. Stop als u moe wordt.

- Wandelen en fietsen zijn goede activiteiten om uw conditie op te bouwen.
- Til de eerste 6 weken niet te zwaar (niet meer dan 5 kilo) en draag alles dichtbij uw lichaam.
- U mag uw kind zelf verzorgen en tillen.
- U zult de eerste 6 weken nog wat (oud bruin) bloedverlies hebben. U mag dan niet baden, zwemmen of in de sauna in verband met het risico op infectie. Douchen mag wel.
- Na een buikoperatie is uw buik de eerste weken nog wat opgezet: dit gaat langzaam over.
- Voor de verzorging en het soepel houden van het litteken (als de wond helemaal gesloten is) kunt u gebruikmaken van vitamine E- of Calendula crème van VSM.
- Gun uzelf de tijd om te herstellen en luister goed naar de signalen van uw lichaam. Het duurt 3 tot 6 maanden voor u zich weer goed voelt.
- Neem overdag regelmatig rust!
- De eerste 6 weken mag u geen zware huishoudelijke activiteiten verrichten zoals ramen zemen, vloeren dweilen of stofzuigen. Enkele lichte huishoudelijke activiteiten zijn wel toegestaan, zoals afwassen of koffie zetten.
- Er wordt geadviseerd het eerste jaar na de keizersnede niet opnieuw zwanger te raken zodat de baarmoeder goed kan genezen. Circa 14 dagen na een keizersnede bent u alweer vruchtbaar. Daarom is het van belang dat er vrij snel na de keizersnede wordt bekeken welke anticonceptie voor u geschikt is.
- Gemeenschap hoeft geen probleem te zijn na een keizersnede. De eerste 6 weken heeft u nog bloedverlies, dus er wordt geadviseerd te wachten tot het vloeien is gestopt in verband met kans op infectie.
- Van de verzekering mag u 6 weken niet autorijden na een keizersnede. Dit omdat u een noodstop moet kunnen maken.

Wie kunt u bellen als u thuis bent en er iets mis is?

Als u weer naar huis gaat, kan het zijn dat u last krijgt van:

- pijn bij het plassen
- plotseling weer veel bloedverlies
- koorts
- andere klachten waar u zich zorgen om maakt

Maakt u zich zorgen of heeft u andere problemen als gevolg van het onderzoek/de behandeling, dan kunt u bellen met uw specialist in het ziekenhuis.

Bij een meerdaagse opname geldt:

- Tot één week na uw ontslag uit het ziekenhuis belt u het ziekenhuis via 033 – 850 50 50.
  - Vraagt u tijdens kantooruren (8.00 - 16.30 uur) naar de polikliniek van het betreffende specialisme.
  - Vraagt u buiten kantooruren (16.30 - 8.00 uur) naar de verpleegafdeling van het betreffende specialisme.

Bij problemen meer dan een week na ontslag neemt u eerst contact op met uw huisarts of met de Huisartsenpost, tenzij anders is afgesproken met de specialist.

Bij deze of andere problemen als gevolg van de keizersnede belt u:

- de eerste 8 dagen na de keizersnede uw eigen verloskundige. Zij zal zo nodig contact opnemen met het ziekenhuis,
- na 8 dagen kunt u terecht bij de huisarts en 's avonds, in het weekend of op feestdagen bij de huisartsenpost.

Vragen

Heeft u voor, tijdens of achteraf vragen over de keizersnede, stelt u deze dan aan de gynaecoloog of arts-assistent. Het is verstandig uw vragen van tevoren op te schrijven. Dan weet u zeker dat u niets vergeet.

1. _____ ?
2. _____ ?
3. _____ ?
4. _____ ?
5. _____ ?
6. _____ ?

Meer informatie

Aanvullende informatie kunt u onder meer vinden bij:

- Vereniging Keizersnede Ouders, telefoon 076 - 503 71 17.
- Voorlichtingsavond 'Hoe bevalt het in het in Meander Medisch Centrum?' U vindt de data waarop deze bijeenkomsten worden gehouden op onze website: www.meandermoederkind.nl onder de oranje knop *Informatieavonden* en op de posters die hangen in de ruimte van het verpleegkundig voorlichtingssprekuur en op de afdeling Meander Moeder Kind.
- De map 'Hoe bevalt het in Meander Medisch Centrum?' met algemene informatie over de afdeling Meander Moeder Kind'. Deze map ontvangt u bij opname of bij uw bezoek op de polikliniek.
- Het Keizersnede boek: een fotoboek met de route van de keizersnede stap voor stap in beeld gebracht. Kijk op www.meandermoederkind.nl onder de grijze knop *Patiënteninformatie*.

Praktische informatie

Wanneer moet u waar zijn voor uw onderzoek/ behandeling?

Ik heb een afspraak op _____ dag, _____ om _____ uur.

Ik meld mij dan op: _____

Meander Medisch Centrum

Maatweg 3

3813 TZ Amersfoort

bij de polikliniek: _____

op de afdeling: _____

Mijn specialist in het ziekenhuis heet _____

Telefoonnummers

- U kunt het ziekenhuis bereiken via het algemene telefoonnummer: 033 - 850 50 50. U krijgt een telefonist(e) aan de lijn. Vraagt u naar de afdeling Meander Moeder Kind. De telefonist(e) verbindt u door.
- Als u een afspraak wilt maken of verzetten, belt u met het afsprakennummer: 033 - 850 60 70.
- Het **spoednummer** van de afdeling Meander Moeder Kind. Deze is alle dagen, dag en nacht, bereikbaar op **033 - 850 48 48**.